

Co nás naučily přírodní procesy v lesích Šumavy?

What did natural processes in the Šumava forests teach us?

Pavel Hubený

Správa Národního parku Šumava, 1. máje 260, 385 01 Vimperk; pavel.hubeny@npsumava.cz

Do 19. století do přírodní krajiny Šumavy pronikaly vesnice a plochy zemědělské kulturní krajiny, některé lesy se změnilly na pasené a toulavou těžbou pozměněné lesy. Od poloviny 18. století postoupila kolonizace na maximum, odlesnění dnešního NP dosáhlo 30%, postupně byly těženy rozsáhlé komplexy pralesů. Celé 19. století se těžba zaměřila na změnu pralesů na hospodářské lesy, objevily se první snahy o záchranu mizejících přírodních ekosystémů.

Celé 20. století zesiluje ústup intenzivního hospodaření, mění se na extenzivní nebo žádné, kulturní krajinu začínají překrývat ekosystémy přírodní krajiny, výrazně sílí tlak na ochranu přírody a krajiny. Objevují se plochy ponechané ladem, ať záměrně, nebo pouze rezignací na hospodářské aktivity (např. na zamokřených zemědělských půdách). Na konci 20. Století s nástupem silné gradační vlny lýkožrouta smrkového do imisemi destabilizovaných lesů

Čím nás přírodní procesy obohatily?

- Šokovaly nás! Prověřily naše schopnosti sledovat a vyhodnocovat chování přírodních procesů.
- Nastartovaly nečekanou explozi biodiversity.
- Odhalily principy věkové struktury lesa spojené s disturbancemi.
- Poukázaly na principy kontinuity druhové skladby.
- Předvedly nečekané schopnosti samovolné regenerace stromového patra.
- Nastartovaly regenerační procesy půd.
- Pozitivně ovlivnily zadržování srážkové vody v prostředí.

Šumava je stále otevřenou knihou poznání. Stále měříme na trvalých monitorovacích plochách, doufáme v

- pochopení mechanismů, jakými lesní ekosystém reaguje na disturbance;
- pochopení fungování střeoevropských převážně smrkových lesů;
- znovuoobnovení výskytu zaniklých nebo vymírajících druhů.

